

ADMINISTRAȚIA
Arad, Doak Foroncu-ntora nr. 2
INSERȚIUNILE:
de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b
de fiecare publicațiune.
Atât abonamentele, cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.
Telefon pentru oraș și comitat 502
Scrieri nefrancate nr. se primesc

TRIBUNA POPORULUI

O cauză uitată.

Tuși Românii ortodocși din țara noastră vor fi priviți cu mulțămire asupra desbaterilor Congresului nostru bisericesc din anul acesta.

Cestiuni mari au fost puse la ordine în acest Congres și s'au discutat și rezolvate în mod conștient și în deosebit înaltă reprezentanță bisericească. Afrontul ce s'a făcut ignoranței tentative de a străcura în biserică noastră națională limba maghiară, și ștergerea legii pozitive și intervenția unor paragrafi de lege, cari nu au fost făcuți cu biserică și instrucțiunea religioasă confesională, a fost un eveniment în șovinismului ministru de culte, în retragere.

Dar dacă congresul din anul acesta a știut să se țină la nivel în chestiile actuale, nu este măcar adevărat, că tot a sa datorie să revină și asupra ranelor din trecut, cari încă nu sunt vindecate, și deschise stau pe corpul autonomiei noastre naționale.

Nu s'a pus însă la ordinea zilei chestia rentei școalelor noastre din Brașov, deși este foarte probabil, că P. S. Sa mitropolitul nostru Ioan Anania va fi primit dela guvern »acord de complanare» al »cauzei» din comună, pe care pe timpul congresului din 1900 încă nu-l primise; și despre chestia primirii răspunsese atunci, la interpelarea d-lui Partenie Cosma, că va întrețina de a pune în cunoștință pe cei interesați, în special Congresul și Sinodul arhiepiscopesc.

Lumea noastră bisericească însă nu a aflat, nici dela Consistorul nostru dela Sinodul arhiepiscopesc, nici dela »Telegraful Român», organ oficial al arhiepiscopului și mitropolitului nostru, deși situația școalelor din Brașov este de un interes național, și rezoluția ce s'a dat afacerii »rentei» pe timpul până la care am auzit cu-

vântul I. P. S. Sale se resumă în următoarele:

»1. Averele bisericești Sf. Nicolae, căpătate drept desdaunare dela România pentru bunuri și alte emolumente vechi, va să zică o avere curat parochială, care nu poate cădea sub măsurile articolului de lege XXX din 1883 §. 74, se administrează la guvern.

»2. Se consideră drept fundațiune, deși nu există act formal fundațional aprobat de autoritățile superioare bisericești.

»Acele două lucruri constatate pentru mine (interpelantul P. Cosma), ar fi suficiente, ca să se înceapă deja pașii celor chemați pentru sanarea ranelor, ce prin aceasta s'au cauzat autonomiei bisericești.

Pe baza acestui resumat făcut de interpelantul dl Partenie Cosma în Congresul dela 1900, s'a luat la cunoștință de Congres răspunsul I. P. S. Sale Mitropolitului, care, cum au spus mai sus, a luat angajamentul, de a comunica rezultatul demersurilor în afacere.

A primit Mitropolia comunicatul guvernului, a făcut vre-un pas, conform invitațiunii Congresului din 1900? — nimic nu știm, cu finea anului 1903.

A »murit» această cauză, părăsită și uitată de cei chemați și îndatorați să vegheze asupra însănătoșirii ei?

Cerem răspuns! Cerem răspuns prin organul mitropoliei noastre, căci vrem să știm, dacă paznicii porților Sionului nostru au lăsat deschise porțile aceluia și s'au culcat, — ori înspăimântându-se de vijeli omenești au fugit, părăsind altarul? — ori nu.

Cerem răspuns, căci vrem să știm, cine e de vină, dacă nechematul pătruns prin poarta sf. Nicolae începe să scoată și cărămizile din zidire...

... Căci urnitu-s'a gândul supra-veghierii averilor noastre școlare confesionale, deși § 17 din »Statutul Organic» decretează, că comitetul parochial este corporațiunea parochială aleasă pentru »a administra și a con-

duce în privința economică afacerile școalei, bisericești și fundațiilor».

Nu s'au oprit deci, cei ce au intrat cu calul troian în autonomia noastră bisericească, ci continuă cu asaltul.

Cerem lămuriri dela »Telegraful Român», care a adus neamului nostru de pildă pe Sașii, cari au intrat în tabăra guvernamentală — de sigur nu fără a primi asigurări de concesiuni. Au câștigat patronii »Telegrafului Român» — oportunist — de la actualul guvern cel puțin atâta, ca în afacerea rentei școalelor noastre dela Brașov, guvernul să vină și să restituie domnia »Statutului Organic»?

Am dori să fim lămuriiți.

Și mai ales cerem răspuns asupra stadiului afacerii rentei școalelor noastre dela Brașov, pentru-că aceasta este o chestiune de demnitate națională, de lege și de drept.

O astfel de cauză nu poate rămâne moartă, uitată. G.

«Pester Lloyd» în numărul său dela Crăciunul apusean, aduce un lung extras din vorbirea d-lui ministru de externe al României și scrie apoi foarte elogios despre vorbirea d-lui I. Brătianu. Zice că discursul rostit trace drept evenimentul cel mai însemnat ce s'a produs în viața statelor balcanice. În discurs se reoglindește politica cuminte pe care o face România, ceea-ce e meritul și al diferiților bărbați de stat, dar mai presus de toate e meritul regelui Carol, căci și dacă au fost bărbați de stat cari să oscileze, regele Carol a veghiat continuu, a mers pe aceeași cale încercată și bună și a avut totdeauna destulă autoritate să ducă cu Sine întreaga politică a țării.

«Pester Lloyd» face apoi comparație între celelalte state balcanice și între România, scoțând în relief superioritatea României pe toate terenurile.

Termină laudând calitățile escelente de bărbat de stat ale d-lui Ioan I. C. Brătianu, care îndeosebi despre relațiunile cu monarchia noastră a știut să se pronunțe cu multă istețime, ceea-ce este o dovadă că are calitățile mari pe cari li-a avut părintele său, nemuritorul Ioan Brătianu, întemeietorul României moderne.

In urma uneltirilor socialiste.

Se pare că guvernul unguresc anume vrea ca șarlatanișii ovrei socialişti să prostească țărâtimea română de pe sate, ca aceasta comițând apoi escese, să aibă prilej a suspenda ori-ce drept de înfrunire mai ales pe vremea când vor fi alegerile, ca astfel frunțașilor români cu durere pentru popor să li-se îngreuneze munca de luminare a poporului. Altfel nu ne putem închipui de unde lipsa de supraveghere la sate și cum de agenții socialiști perversi dela Budapesta sub ochii autorităților agită poporul în cât acesta sedus, se dedă la cele mai regretabile escese. Îndeosebi în Bihor a prins rădăcină propaganda socialistă.

Un bun și respectabil amic d'acolo, ne scrie anume următoarele despre rebeliunea dela Dobrești, al cărei martor ocular a fost:

Dobrești, 24/XII 1903.

În 8/21 Dec. în Dobrești un adjunct notarial și doi gendarmi a mers în sat pentru încasarea speselor comunale și a altor spese, afară de darea de stat. Antistia a ajuns la casa unui om cu numele Florea Coita, în etate de 23 ani (căsătorit nelegal). La acesta fusese cuprins pentru dări un bou.

După-ce de vre-o trei luni de nenumărate-ori a fost provocat nu numai acesta ci și alți restanțieri să plătească, — antistia însoțită și de gendarmi, voia să scoată bou din grajd; omul îndată a apucat o furcă de fer și a tocat în cap pe un gendarm; — atunci celalalt gendarm s'a folosit de sulită, împungând pe Florea în

Când i'ai dat al doilea copil, i-a venit puțină ambiție sârmanului om și ca să înainteze a publicat două broșurele speciale; însă s'au achitat față de dînsul decorându-l cu triumfuri academice.

Trei copii, — doi băieți mai întâiu, și o ștrengăroaică, venită cu mult în urmă, — e greu! Slavă Domnului că cel mai mare e în liceu, ca semi-bursier.

Cu multă economie tot o mai poți duce.

Însă ce viață mediocră și trivială! Totul, pleacă des-de-dimineață lăundu-și dejunul — o pâine și o sticlă cu apă dreasă cu roș — în buzunarele pardesiului; căci, înainte de a-și lua locul pe scaunul său rotund de piele ministerială, face un curs de geografie într'un pension de fete. D-ta, doamnă, n'ai vreme să te plictisești, ziua trece repede pentru cine are atâtea de făcut. Totuș, nici-odată vr'o plăcere! De un an nu te-ai dus decât o singură dată la spectacol, în Septembrie la »Dominul negru» cu bilete gratis.

Ești resemnată, învinsă, fără îndoială. Insa această veche polcă pe care o cântă mereu flașneta fără întrerupere îți amintește că sara trecută împingând ca și azi trăsura în care ți-se odihnește copilul și traversând acelaș bulevard — cât pe ce erai să fi călcată de o sprintenă victorie și că l-ai recunoscut bine învâlit în cverțuri, pe frumosul domn Frideric el însuși, rămas acelaș cu veșnicul aer de tinăr și oamenilor fericiți, că ți-a urcat o căută-

FLAȘNETA.

De François Copée.

Și cum te îmbie la visuri musica! de chinător evoacă ducele amintiri! de de jalnic — tânguitorul sunet al cel care cântă o veche polcă sub cele lumini ale amurgului de Noem-

O veche polcă care făcea să sară Parisul acum cinci-spre-zece ani, rădă-ta, doamnă, abia opt-spre-zece omenia! Da, d-ta, sârmană blondă care porți o pălărie de catifea prea descolorată pentru panglicile ei, și care pe sub desfrunziții plânzătoare de tristul bulevard din împrejurări porți trăsura în care se odihnește copilul.

Cat de frumoasă erai pe vremea când răngănea această polcă în toaletele înțepite întovărășite de pahare cu sirop și pereneți! În cea dimineață de primă-primăvară cu rumena-ți față de un oval și cu acest admirabil per ondulat în vară grăului copt, din care ai permat aproape jumătate la al doilea

Fără zestre!... Da! n'aveai zestre. n'putea să fie altfel pentru fata unui sub-șef, care nu primea de la părinții săi de cât regulat această frumoasă notă: »slujbaş bun și mo-dest, necesar în serviciul său», flica această sârman om simplu, care în balurile de noapte conduce nu îndrăzne să se

așeze la masa de whist cu mise de câți-va bani ci neconștient își pipăia buzunarul jiletelui ca să se încredințeze că nu-și perduse cel trei franci pentru birja de noapte?

Fără zestre!... Toate oglinzile salo-nului îți spuneau că n'aveai nevoie când apăreai la brațul tatălui într'o cîiță roză. Cui îi trecea prin cap că mama rămasă acasă din lipsă de toaletă, îți călcăse fusta pe masa din sufragerie și că singură îți serviși și cusuși rochia? Nu erai îmănușată până sus? Cum s'ar fi observat împunsăturile de ac din virful degetelor!

... Ascultă vechea polcă pe care flașneta o cântă fără întrerupere sub ultimile lumini ale amurgului de Noemvrie. N'ai zice că e cântecul unei nebune întretăiat de hohote de plâns?

Adese-ori te invita să joci cu dînsul această polcă, frumosul tinăr brun, cu muștașa militărească, pe care în gând îl chemai pe nume, atât de elegant în fracul bine tăiat. Te invita să joci cu dînsul această polcă, și chiar și mazurca și valsul.

Îți tremura vocea puțin când îi răspundeai: »Da, domnule» și mâna îți tremura chiar, când îți lăsași mâna în mâna lui.

Căci era un băiat de familie, un băiat destul de rău. — Se spunea, că avusese un duel, — ce prestigiu? — și al căru tată îi plătise în două rânduri datoriile.

Și cum te ducea de talie cu o mână vînjoasă și în clipele de odihnă în care te sprigineași pe brațul lui numai zimbet și respirând repede, cât te turbura privindu-ți

deodată ochii, adresându-ți cu o voce înceată și caldă; pentru o nimica toată, pentru o minușitate din toaletă, pentru floarea din păr, — un compliment în termeni foarte respectuoși însă, în care ghi-ceai un nu știu ce sub-înțeles, care deodată îți producea și teamă și plăcere.

Dar vai! un tinăr ștrengar ca domnul Frideric nu era făcut să-și piardă timpul prin balurile cu pahare de sirop.

Își luă zborul către alte petreceri; și fără să-ți mărturisești singură, fuși tristă, nu-ți așa?

În urmă trecură doi, trei, patru, cinci ani. Devenind puțin cam palidă nu te mai gătea-ți cu haine roze și în soirerele burgheze în care repertoriul muzical nu se schimbă de loc, se cântă mereu vechia polcă care îți reamintea pe Frideric.

La urmă a trebuit să ieși lucrurile așa cum erau, să ieși o hotărîre și te-ai măritat cu timidul băiat care ajunsese aproape de trei-zeci de ani.

Altă-dată mai mult de o singură dată i-ai uitat turul de cvadril cu toate că îi înscrisese și în carnetul de fildes.

Pe vremea aceea, doamnă îți era cam milă de acest bun domn Jules cu cravatele lui albe prea sdrobite, cu mânuși curățate cu cauciuc. Totuși l'ai luat de bărbat și ori-și-cum e un harnic, cinstit tată de familie.

Acum e sub-șef ca răposatul domn tatăl d-tale și obține aceeași notă descură jătoare: »slujbaş modest și necesar; de menținut în serviciu».

obraz, aproape de nas. Dară Florea nici așa nu a lăsat furca, ci numai cu forța s'a luat din mână lui, de împunsătură nici că-i păsa. Așa antistia a sistat continuarea incassării dărilor, cu atât mai virtuos, că gendarmii au spus că ei deși înși nu se mai espun.

„Se făcu îndată liniște. Ear' omul împuns a mers la medicul din sat, care l'a legat. Florea nu s'a culcat până a doua zi d. a. când a și murit, la 7 ore seara.

„Dar în 21 la 11 ore a venit în comună protopopul și adm. parochial; a năpădit popor mult la școală, căinduse că sunt espuși la pedepse pentru *netrimiteria pruncilor la școală*. Prezența protopopului și a preotului preste așteptare a molcomit poporul. S'a împraștiat în pace poporul; prota și preotul precum și învățătorul au mers la Hidișel la înmormântarea unui tinăr, și cu cea mai mare satisfacție chiar la 1/2 și 12 ore foarte mulțimiți toți pentru rezultatul câștigat între Dobrești, unde socialismul cu mare foc ferbe! Anume: *nu voesc a solvi nici un fel de dare, în amu trecut nu au solvit nimic din salariul învățătoresc, nu vreau a plăti preotului, — cu un cuvânt nimenui, — ei sunt socialiști*, au speranță să împartă între ei codrul erarial de 16.000 holde.

„Cu toate acestea i-au îmbetat conducătorii socialiști. — În acest an școlastic nu au trimis pruncii la școală, ci pe ascuns s'a avisat unul pe altul ca nici un părinte să nu-și trimită băiatul la școală. Capii socialiștilor din 3-4 comune în toată ziua pe la oficiul postal în Dobrești așteaptă „direpțiile“, ba câte-odată spun că le-au ascuns notariul, popa, dascălul sau birtașul.

„Acestea-s stările! Apoi să adauge o stare care ar putea fi înburcătoare: este o societate în Dobrești unde mulți bani câștigă, — dară tot câștigul merge la birt, deci starea e întristătoare că tot risipesc câștigul, — așa cu oamenii alcoolici nu poți pertracta, ba în Dobrești în toată Dumineca e târg de săptămână unde oamenii din satele vecine năpădesc cu sutele, și ce fac? Toată ziua din birt în birt, nu poți umbla printre ei, tîrgul nu e cu învoirea ministerială, dară reclam ca să nu fie Dumineca tîrgul nu poți face, că nu ți-se dă dreptate, așa urmează că poporul aici mă: tot e amețit de rachiu. Acestea spre ilustrare.

„Vin a continua întâmplarea cea înflorătoare: tot din 21 l. c.

„După amiază mai târziu între 3-4 ore s'a adunat la birt câți-va oameni, unul a început a înjura antistia, altul pe dascăl și a. d. când a înjurat unul mama învățătorului, fratele acestuia l'a admoniat să nu înjure că acea femeie a murit și a fost și muma lui, ba a tras și o palmă ori două înjurătorului, — nu trebui alta, că cei prezenți 6-8 la număr, au bătut formal pe fratele învățătorului Ioan Moga cât abia a scăpat viu, — așa a fugit cum a putut și a rămas în birt vre-o 4 înși, unul dintre cari la începutul bătăii au fost în birt; pe stradă s'a întâlnit cu cei doi gendarmii cari de dimineața erau la ese-

cutie, li-au spus că în birt e bătae și că ar fi bine să meargă și ei a opri bătaia.

„Geandarmii au ascultat vorbele omului, au mers în birt și atunci numai vre-o patru oameni erau în birt, — cum intră geandarmii un fecior sdravăn pe ambii geandarmii îi ia de piept, îi scutură, îi bate de olaltă, atunci tot acest fecior pe un geandarm îl desarmează, eară pe celalalt geandarm îl apucă ceialaltii oameni. — Ba până se întâmplau toate acestea veneau droaie de oameni din toate părțile. — Geandarmul desarmat a scăpat cu fuga, a ținut cătră societate dând alarm. — Pe celalalt geandarm l'au bătut cum numai ajungeau, l'au pus pe pământ, l'au mușcat de buze, de nas, de obraz cu dinții — arma din mână tot nu a lăsat-o.

„După o luptă și după bătae strașnică dacă a intervenit și birtașul abia l'a putut scăpa pe geandarm. — Eară acum după-ace s'a adunat o grămadă de oameni, au tras în dungă clopotul bisericeii — așa rebelii în frunte cu Georgiu Malița — acesta avea în mână pușca luată de la geandarm și sabia — erau gata să meargă a ataca pe judele comunal Ioan Sciubeu — un om foarte uman și cunoscător de carte — dară judele observând că nu e glumă, s'a refugiat la pădurarul erarial pe noapte cu toată familia. Ceata celor revoltați au voit a merge la inv. Ioan Moga — noroc că nu era acasă. Malița — cu pușca geandarmului a puscat de 5 ori, însă nu a rănit pe nimeni, sabia a rupt-o și pușca încă a rupt-o dând cu ea de pereti bisericeii.

„Descărcând Malița pușca acum fiind noapte, o panică i-au cuprins pe cei dela firmă, așa toți aceștia câți erau pe uliță s'au retras în cuiburile lor, — aste curgeau pela 6 ore seara. — În așa stare cine-va a venit din Lunca — sprie, sat vecin, a spus că acolo sunt 3 gendarmii, — a telefonat după ei, — au mai telefonat la Ceica de unde ba și din alte posturi gendarmiale — cu trenul în acea sară au venit vre-o 12 gendarmii, — a doua zi peste 20 a treia zi și peste 40 geandarmii.

„La 8 1/2 ore seara au sosit cei 12 gendarmii, atunci toată mulțimea era împraștiată dară îndată au umblat a aduna rebelii. — Așa investigația a curs până a treia zi, — când dintre capii rebeliunei au deținut vre-o 5-6. Tribunalul a avut jude esmis din Orade, din partea gendarmeriei a fost din Budapesta un auditor militar. Cu acestea s'a terminat investigația în loc, ce va urma vom ști.

„Toate aceste stări numai socialiștilor să poate atribui și numai guvernul poartă vina, că concede adunările lor mai ales în sărbători mari, la Rusaliile noastre și a Călicilor și în toate Duminecele

„E drept că domnii socialiști din Budapesta toți ar voi să ajungă miniștri, deputați, domni în diregătorii înalte cu plăți grase, — ear socialiștii de pe aici ar voi a trăi fără lucru a nu plăti nimeni nimica, a împărți bunurile, averile tuturor, aceștia în înțelesul cuvântului nu muncă cinstită doresc ci comunism, și dacă odată ar isprăvi cu partea ce a căpătat prin comunism, ear ar lua dela vecinul său, — socialiștii de pe aici sunt perde vară, ar

bea și mânca fără să lucre, ba ar și lua cu forța numai se tem de temnițe.

„Eară dar roadele socialismului. „Mai adaug a da publicității că în Carpeștii mari, nu de mult când a mers în sat notariul cu 2 geandarmii, cineva a tras în dungă clopotele, — atunci aceștia au eșit din sat, — și din toată cauza nu s'a făcut nimic serios, — căci notariul e un bărbat precaut și deși putea face raport la întâmplare, le-au trecut cu vederea toate.

„Drept că dările sunt grele, dar ușorarea acelor nu va urma din creerii socialiștilor.

DIN DIETĂ.

Luni la 28 c. Dieta a ținut prima ședință după vacanță. A vorbit *Szederkényi*, care a ținut o vorbire lungă obstrucționistă.

„Mai interesant a fost ce a vorbit ministrul honvezilor, generalul *Nyiri*. El a zis:

„Sub impresia vorbirii din ajunul Crăciunului a contelui Tisza, Dieta ar fi trebuit să voteze proiectul de lege privitor la contingentul de recruți. Pentru-că dacă azi ori mâne, cât de iute dar', nu se ridică la valoarea de lege acest proiect, asentările ear trebuie amânate. În acest caz recruții abia prin Aprilie ar putea fi chemați sub arme și astfel *reserviștii suplینitori vor fi ținuuți în armată până la sfirșitul lui Maiu*. În numele a 40.000 rezerviștii rog pe obstrucționiști să nu provoace această stare.

„În decursul acestei ședințe s'a întâmplat și un incident hazliu: un bătrân (funcționar în pensie) cu numele *Melyes Boldisar* a strigat dela galerie: „În numele lui Dumnezeu și a patriei rog pe onorata opoziție să abandoneze obstrucționismul nealduit. Trăiască guvernul!“

„Poliția l-a scos însă îndată afară și a pornit proces contra lui.

Din străinătate.

— **Rusia și Evreii.** Situațiunea evreilor din Rusia se înăsprește din zi în zi.

„Mulți din ei, fără nici un motiv și fără a fi supuși unei prealabile judecări, sunt exilați în Siberia sub motiv că fac agitațiune politică.

Afară de aceștia, tribunalul din Odessa a condamnat zilele acestea pe șase evrei la exilare în Siberia.

Printre aceștia este socialistul *Goldmann*.

Biserica-l despărțită în două tabere. Dela altar până la mijloc sunt cei ce au venit să răstoarne pe satrapii dela putere, cealaltă jumătate sunt „de ai noștri“ cum ar zice Steriecuță al tinăr, gata de-a sări peste Prișcu, ca să între 'n reverendă. Partida aceasta din urmă mă interesează mai ales, căci recunosc câte-va mutre cari imi evoacă plăcute amintiri. Iată Niță Romanul, indispensabilul parochian. În presară conu i-a oștuit o vorbă în treacăt și el s'a plecat replicând: „Săru mâna, stăpâne!“ și azi el, dimpreună cu fiu său e stălpul de căpetenie al automatului. În jurul lui alți membri și cetățeni turmentați ochii țintă la conu Steriecuță...

Dar părintele Saftu s'a urcat pe masă și cu vocea-i tunătoare rostește: „Cetățeni, dreptatea să trăiască!“ Dar președintele cel cu puterea a ridicat mâna și — din partea lui Niță Romanul, automatul urlă, cu sute de glasuri: „Nu să poate!“ „Jos cu ea!“ „Nu vrem!“

— Ce nu vreți? întrebă un domn. „Aia ce zice părintele Saftu!“ răspunde naiv cel ce strigase.

E vorba să se aleagă doi membri de încredere. Prișcu propune pe D. și A. Lupan, Vlaicu proclamă pe vecinul conu Steriecuță și pe G. Navrea.

Și atunci o scenă nostimă imi vîzură ochii. Poporul însuflețit ridică pe umeri pe venerabilul bătrân Lupan.

„Ridicați-mă, ridicați-mă!“ Se roagă

NOUȚĂȚI.

ARAD, 29 Decembrie n. 1903

— **In numele Majestații Sale.** Jucătorii trecută s'a așezat în sala curții cu jurat și Viena portretul Majestații Sale. Din momentul acesta ministrul președinte Károlyi care totodată e și ministru de justiție, ținut o vorbire, zicând între altele:

— Nu este nimic mai respingător ca superficialitatea judecătorului. Trebuie să vă gândiți, că cu bunătate mai folosii nefericiților cari ajung aici, decât cu interpretarea rigidă a legii. În momentul horării, înălțați-vă privirile la curtea Majestații Sale, și judecați în numele lui după inima și bunătatea sa.

— **Miscări socialiste în Bănat.** În anul din urmă se lățește colosal socialismul în fostul confiniu militar și tedeosebi în curile Panciovei, Alibunar și Cubin. Într-o curioasă apariție aceasta, pentru-că mai acolo au prins agitațiile socialite, unde populația se află în condițiuni materiale bine decât ori și unde, comunele Dolomoliți, Băvaniște, Deliblată, etc. În toate acestea nici odată nu s'a simțit lipsa de lucru, dimpotrivă totdeauna s'a simțit lipsa de muncitorilor; ziua de lucru și acum e 120 coroane. În Băvaniște după-cum ne scrie respondentul nostru, zilele trecute s'a ținut o adunare socialistă, cu permisiunea autorităților. Măestrul croitor din Dolomoliți *Jivanovic*, colaborator la ziarul socialist „Népszava“ a desfășurat țerănilor socialist. *Jivanovic* a atacat cu violență instituțiunile existente, după program: „Nu trebuie armată, nu trebuie judecători, nu trebuie nici un fel de alt oficiu, — că după părerea sa toate acestea s'au suplini poporul însuși. Nu trebuie nici președinte, — că fie-care se poate singur raporta la sine. Scopul principal de altfel al *Jivanovic* este s'adune sub titluri de cotă banii dela poporul sedus. Comitetele centrale al partidului socialist îi plătește 120 coroane pentru câte-o vorbire program, ear altă: acul desigur nu poate câștiga.

„Iarnă cu zăpadă avem de erl. În dimineața a început adică să cadă zăpadă și deși de zăpadă. Spre ameză fu au devenit mai mic, dar deși, așa că pe în seară s'a pus un strat gros de zăpadă care acopere tocmai la vreme pămîntul, căci a dat și un ger simțitor, cum a mai fost în anul acesta. Și azi ninge într-

— **Cât cheltuește Maj. Sa.** Un ziar vienez publică o interesantă statistică relativ la cheltuețile curței Maj. Sale. Ear parte a statistice: Se știe, că Maj. Sa la părătur și Regele Francisc Iosif l'cheltuește foarte puțin pentru persoana Sa, dar cu atât mai mult are de cheltuit pentru susținerea curței Imperiale și Regale, cari se știe, că e una dintre cele mai strălucite curți. Numai cheltuețile pentru grădinile și parcurile curților se urcă la 800.000 cor. Singur parcurile din Schönbrunn costă 300.000 cor. Susținerea muzeezilor din Viena costă 600.000 cor. Biblioteca curței 200.000 cor. Sumele mai cheltuește împăratul pentru diferitele

tură aspră, strigând vizitiului: „neghiobule!“ Nu-i așa că aceasta flașnetă îi de nesuferit? Din fericire, încetează. Și eară că noaptea vine. Acolo la capătul, tristului bulevard din împrejurimi, în aburii roșiatice cari să ved după pusul soarelui, gazul care să aprinde face să sbucnească palidele sale stele.

Du-te acasă, Doamnă Jules. Băiatul de al doilea trebuie să fi venit dela școală și când nu ești acasă nu-și învață nici-odată lecția pe a doua zi înainte de masă.

Du-te acasă, doamnă Jules. Bărbatul va veni curînd dela birou, obosit și flămînd și știți bine că fără d-ta, unica servitoare cu douăzeci și cinci de franci pe lună nu-i în stare să „dreagă“ cu ceapă și cartofi ce a mai rămas din rasolul de ieri sară. Octavia.

Din podișor.

— Instantanee. —

Două băbuțe înaintea bisericii sfîntului Nicolae din Brașov.

„Val maichii, ce-au făcut din sfînta biserică!“

„N'ai mai vîst, fîno! Strigă, flueră, bat în palmi și aruncă cu căciulile 'n aer!“ — Dar ce-i, vre-o nuntă? întreb eu apropiindu-mă.

„Ba-i sinod, domnule și-au adus pe toți. E plină biserica de d'ăi de n'au mai călcat înuntru de când s'au cununat.“

Imi aduseși aminte, că era într'adevăr sinod parochial, cu chestiuni „arzătoare

la ordinea zilei“, între altele avea să se voteze la 28 Decembrie 1903 bugetul pe anul espusat 1903! Promitea ședința să fie interesantă și am intrat.

Îndărătul meu auzii vocea uneia dintre cele două babe:

„Val, numai de-ar ține mai mult, ca să aibă vreme omu și Costache să se desmetecască puțin, că de-o veni acasă așa cum au eșit dela conu Steriecuță, val de coastele mele!“

În biserică ca 'n balamuc. Unde să poți răsbi un pas? Imi vine o idee. Urc în podișor. De aici mă-se deschide o priveliște minunată. În treacă iau câte-va fotografii. Aș vrea să știu care-i președintele sinodului: popa Voina sau conu Steriecuță? Vecinii 'mi spun că-i cel dintâi, dar de fapt e al doilea, căci el dă cuvântul la oratori, cari sunt Vlaicu, Arsenic Vlaicu și Arsenic Vlaicu și tot el li-l detrage altor vorbitori cu ajutorul celui mai nou aparat automat. Imi iau voie să trădez mecanismul acestui automat, patent Steriecuță: la de pe drum o masă de trocari cari depind dela tatăl de veciu, torni în ei câte-va butoaie de rachiu, îi ducl la biserică și — în loc să apesi pe un rabinet — ridică mâna. Toți ridică mâinile, încep să urie; obstrucția e gata.

În astfel de momente ori-ce președinte devine ilusoriu și în zadar pune popa Voina mâna pe cutitul de tăiat prescuri, ca să sune cu el de clopoțel. A trecut baba cu colacii.

repede și conu Steriecuță și căți-va măcelari dimprejur, deprinși să ridice..., îl înșucă

E vorba de vot. De masa prezidențială se apropie un bărbat, care nu-i „de-al nostru“ și provoacă pe popa Voina să pună chestiunea la vot. Atunci se încinge un dialog scurt, dar semnificativ:

„Ce vot, ce vot“, zice popa, „că de-nici nu ești parochian de-al nostru!“

„Nu, numai de 8 ani vii la mine la casă la bobotează!“ răspunde apostrofând preotului, cari nu-și cunoaște parochianul — decât la zile mari.

La un semn al lui Arsenic, președintele declară ședința de închisă. Pentru votarea bugetului din 1903 mai e vreme și în anul viitor.

Lumea ese din biserică. Se formează mici grupuri. Vlaicu cu bastonul rupt aplică unui fin, care abia să ține pe picioare: „Fraților, ați văzut că nu ne-a lăsat să vorbim!“

Răzimat de un stîlp al bisericii, Niță Romanul, ieșit din cald la aer rece, simte deodată niște convulziuni în stomach, cari îl silesc să se descarce de plusul de rachiu consumat pe nemăncate, — dar mâna lui e încă tot ridicată, pentru-că Steriecuță să știe că el și în astfel de momente, tot „de-al lor“.

Dar nu e Niță Romanul singurul cărui i-a fost scîrbă.

Instantaneu Fotografescu.

Numai dăruirea date veduvelor și or-
toberilor din armata comună se urcă
mii de milioane.

Vedem aici, că împăratul cheltuește
cu cât ar putea se trăesează
de familie, dar pentru persoana sa numai
să ar ajunge cu plata unui general.

— Pictorul Smigelschi. Ni se oferă
pe plăcuta ocazie a scrie de cartoa-
nă Smigelschi. „Uj idök“, periodic
de artă și social, ca-
re în Budapesta redactat de roman-
ul Ferencz Ferencz, reproducând din car-
tul profesorului Octavian Smigelschi,
pentru decorarea catedralei din Blaj,
colosale: Christos, Pantocratorul și
Sfântul Ieremie, se exprimă în chipul ur-
tutii asupra cartoarelor espuse de pro-
fesorul Smigelschi în muzeul de artă deco-
rativă din Budapesta: „Cartoane imponente
părești unei sale din etajul palatului
de artă decorativă: operele lui Octavian
Smigelschi. Pe sama catedralei din Blaj a
fost compozițiile acestea, zidu-
rile acestea le vor împodobi frescurile a-
rteștiști în ori ce privință. Despre
carele cu operele acestea mari a
fost mai întâi în public în Budape-
sta, abia va fi auzit până acum oare ce
sunt. — Dară el e pictor născut, și încă
drepul chemat spre ornamentarea mo-
numentală de părești. Cartoanele de fresco
sunt găsite în trăsături mari și în toate
sălele corespund severității ieratică a
stilului bisericesc. Aproape fără de miș-
care sfârșit aceștia în vecinicie, pe fi-
nțele imponente se varsă la vale în
monumental creșterea hanelor bogat
decorative. Am putea să zicem, că icono-
mistică, sunt dogme zugrăvite, așa de
bucurie, nu de pe acest pământ normale și
sunt forma, espresivă și toată ființa
de fresco formează aproape
o singură compoziție mare, carea trece
de pe un părete pe altul, de pe un arc de
balcon pe altul și așa cu seriozitatea și
seriozitatea sa bizantină e în chip des-
tănată polivrită spre împodobirea părților
de arhitectonice ale bisericilor.
Pictorul Smigelschi am văzut în sală și
am văzut mai mic, studii de pe natură; ele
sunt găsite eu cunoștință aleasă; de laudă
medicină mai ales acuarelele mai mici
de desenul cari cu puține mijloace repro-
ducătoare, aerul cel recoros, buros al
pământului și iernii, umezeala arborilor pleși,
peșterii întreg al regiunii. Forța cea mai de
dăruire a desenului este totuși decorarea mo-
numentală a bisericilor, a cărei probleme
este mai grele încă le rezolvă fără de nici
o părere de oboseală ori afectare. Ne bu-
curăm, că în garda artiștilor maghiari a aflat
și problema aceasta specială un cultivatoriu
și de excelent, și că în lucrări de acestea
ne suntem avisați la decoraturii de șablon
de stăpânitate.”

— Presa României despre Luigi Cazzavillan. Anunțând moartea lui Luigi Cazzavillan, „Voința Națională” scrie: Luigi Cazzavillan are marele merit de a fi întemeietorul și cel mai popular ziar românesc și de a-l fi răpindit în mijlocul masei, carei altă dată ignorau aproape cu totul lecturi de adevărată natură. Tot-dăuna, departe de a fi ziarului său vre-o culoare politică, ră-
dical director proprietar al „Universului”,
a dorit să se poată face o operă solidă și
generantă pe calea corectă și curată a
publicității cotidiene, și că spiritul publi-
cității noastre nu este tocmai așa de
depravat cum susțin ziarele, cari repro-
ducă în presa noastră de scandal, vicinind
în mod dezagustător atmosfera ziaristiceii
românești.
Luigi Cazzavillan lasă întreaga sa a-
vănțărie săle, care va conduce mai de-
partea ziarului „Universul”, mai lasă 60.000
lei de capital și Orașu Cazzavillan, casier
la „Universul”; 40.000 lei unui alt frate al
său, în Birlad; 100.000 lei unui
nepot al său, fiul d-lui Orașu Cazzavillan,
în Milano; și câte 4000 lei la două
nepote ale d-nei Cazzavillan. Intreaga a-
vănțărie se ridică la câte-va milioane lei
de capital „Universul”, rămînd după moartea
lui Cazzavillan, nepotului răposatului află-
rea Milano.

— Sierie schimbate. Se scrie din Praga:
pe 17 septembrie s'a înmormântat dela gară
cazare pompă, cadavrul lui *Labitzky* ma-
șinist ochestrei din Karlsbad, care în 29
septembrie murise în Reichenhall. Tot în seara
acestea înmormântării a sosit un alt sieriu
din Karlsbad, despre care întâmplător
s'a constatat că acesta conține cadavrul lui
Labitzky. S'a exhumat deci cadavrul așezat
pe mormânt cu atăta pompă, și a ieșit la
lumină că acesta era al — unei femei bē-
nă. Un împiegat bețiv schimbase adevă-
ta de transport a sieriiilor călătoare.

— Tragedie misterioasă. În orașul
rusez Modisibos, guvernamentul Podolia, că-
pitanul *Galanevici* avea zilele trecute oaspeți
la casa sa; pe *Smolinsky* și *Kunțevici* lo-
cotenenți. Doamna casei și Smolinsky cân-
tau cu patru mâni la pian, ceilalți doi
domni îi ascultau. La două oare după mie-
zul nopții împușcături de revolver au trezit
servitorimea din somn. Voiseră să pătrundă
în odă, dar totul era închis. A venit pe ur-
mă poliția, și a spurt ușile. Doamna Gala-
nevici și Smolinsky erau lungiți lângă pian,
căpitanul și Kunțevici în altă odă trăgeau
de moarte, într'o mare baltă de sange. Kunțevici
străngea în mână un revolver și o hăr-
tică. Pe hărtie era atăta scris: „Cedând în-
datoririi am omorât pe doamna Galanevici și
pe locotenentul Smolinsky.”

— Colera. Se telegrafează din Con-
stantinopol: În urma a șeșe casuri de im-
bolnăviri de coleră constatate în Latakia
(Siria), consiliul sanitar a ordonat unei zile
carantină, pentru călătorii cari vin dinspre
Tripolis.

— „Radium”. Este aproape universal
cunoscută descoperirea unui nou metal Ra-
dium a cărui putere arde, luminează, se va-
porizează și, cu toate acestea, rămâne in-
tact fără a pierde absolut nimic din greu-
tatea sau proprietatea sa.

Acest nou metal se fabrică dintr'un
alt mineral pe care Bohemii îl întrebuin-
țază la fabricarea faimoaselor lor sticlării.
Din 10 tone din acest mineral, d'abia dacă
se rușește a se extrage un singur gram.

Universitatea din Stockholm a încura-
țat pe descoperitorii acestui nou metal cu
premiul Nobel, la care trebuie adăogat și
premiul Institutului academic din Londra,
ast-fel că d. și d na Curie își vor putea ur-
ma cercetările lor mai departe.

Institutul Franciei nu posedă până as-
tăzi nici o urmă din acest extraordinar
metal. D-nii profesori Bordsa și D'Ar-
sonval posed câte-va centigrame, ale lor
personale, pe care le-au putut obține grație
cheltuelilor făcute de ei însuși.

Un reporter al ziarului *Le Matin*, vi-
zitănd laboratorul de la „Collee de Fran-
ce”, d. D'Arsonval arătându-i tesaurul său
de Radium și explicându-i nevoile cu care
se luptă, fericitul reporter, în urma
dării sale de seamă făcută asupra acestei
vizite, a determinat direcțiunea ziarului său
Le Matin să pună la dispoziția d-lui D'Ar-
sonval o sumă de 30.000 lei pentru ca ex-
periențele și cercetările să poată urma mai
departe.

— Discursurile ministrului președin-
te Combes. Ministrul președinte francez Com-
bes, urmează acum pilda predecesorului său
Waldeck Borisseau, scoțînd în broșură dis-
cursurile sale parlamentare, cari deși nu sunt
cap d'opere ale elocinței, dar în felul lor,
plin de temperament și energie, vor servi
fără îndoială de izvoare prețioase istoricilor,
cari vor descrie lupta epică a statului fran-
cez cu biserică. Prevedîntarea cărții o serie
cunoscutul scriitor Anatole France, un fer-
vent adict alui Combes.

— Un milion pentru un manuscris.
În Londra s'a pus la licitație manuscrisul
veritabil al poeziei epice faimoase a poetu-
lui englez *Milton*, intitulată „Paradisul per-
dut”. Pentru acest manuscris arhimilionarul
american, *Pierpont Morgan* a promis un
milion și 25.000 de mărci. Dar vinzătorul
încă nu s'a învoit la aceasta! Interesant
că poezia aceasta, pe care Milton a edat-o
în 1665, nu a găsit numai decăt editor și
Milton a avut multe necazuri cu ea până
ce i-a găsit editor. De altfel Milton primise
dela editor după vinzarea poeziei numai —
10 fl. sterlini.

— Almanahul de Gotta. Anuarul din-
nastiiilor a familiilor aristocrate și a statelor:
Almanahul de Gotta a apărut și în anul
acesta. Calendarul eurții (*Hofkalender*, anul
144) conține și inovația, că anul acesta pu-
blică pentru întâia oară genealogia dinastiei
Mandsurice chineze; ear Carageorgevici au
luat locul Orrenovicilor.

— Nici o damă care are zestre de
un milion nu poate cere giuvaericele mai
frumoase, ca acele dela *Farkas-Scheicher*,
Tököly-ter, casa băilor Katalin (Opres), lângă
biserică română, Arad; aci să află un mare
asortiment de giuvaericele de aur și argint,
cu prețuri foarte moderate. Intrare separată
pe piața Tököly. Aci se pot comanda supt
prețuri tare moderate cadouri de crăciun și
anul-nou, din aur și argint de China.

Acum e ocazia! Cine vrea să
cumpere obiecte pentru cadouri de
Crăciun și Anul-nou, să nu scape o-
casia de a cumpăra foarte ieftin la

prăvălia lui *Nádler Lajos*, în Arad,
Andrássy-ter 16.

— Schimbare de local. Renumitul
dentist *Morgenstern Gyula* și a strămutat lo-
cuința de ordinație (tragerea de măsele,
plombare, măsele singuratică șire de dinți,
coroană de dinți de aur măsele cu rădăcini
etc.) în Arad, piața *Andrássy Nr. 15*.

— Escită în mod deosebit atențiunea
publicului vitrina fenomenal de strălucită,
a giuvargiului nostru de bun renume
Weinberger Ferencz. În care sunt îngră-
mădite bijuteriile cele mai frumoase și
mai de gust, poate acolo fiecare afla ori-ce,
care dorește să cumpere iubiților săi și cel
mai neînsemnat de ieftin obiect, se satis-
fac acolo și cele mai extravagante pretenții,
serviciul este afabil, conștiințos și culant,
recomandăm atențiunii on. public prăvălia
aceasta solidă, ceasornice veritabile de Ge-
neva, bijuterii de aur, magazin propriu de
argintă și. Telefon pentru oraș și comitat
Nr. 439.

Cea mai nestricăcioasă cremă pentru
înfrumusețarea tenului e crema de flori de
lilac, un borcan costă 1 cor.

Pudră de flori de lilac 1 cutie 1 cor.

Săpun de flori de lilac bucată 70 fil.

Pasta Iuno 2 cor.

Pudră Iuno 2 cor.

— Mijloc sigur contra durerilor de
stomac, a sgârciturilor și a catarurilor de
stomac, contra boalelor învechite de stomac
și contra lipsei poștei de mâncare, pe urmă
un mijloc sigur purgativ fără dureri: e
ceaiul întăritor de stomac al farmacistului
Kossuth. O cutie de probă 1 cor. 20 fil.,
o cutie de probă 2 cor.

— Contra guturaiului, tusei, răgu-
șelei, flegmei și a afecțiunilor laringilor
are un efect miraculos pastilele de pept
Senega. Se pot găsi în farmacia „Verg-
Maria” alui Kossuth, în Arad, Piața Boross-
Beni 150 (case Dengh)

Bibliografie.

Am primit la Redacție următoarele
cărți:

„Impresii de Călătorie la expozițiunea
universală din Paris 1900” cu privire la
artele grafice, de G. Ionescu. Se poate
procure dela institutul de arte grafice
Carol Göbl, București str. Doamnei 16. —

„Extensiunea universitară și școlile
populare de A. Nicolau, lic. în drept și
științe. București, Tip Th. Basilescu, str.
Casarmei 89.

Eară din „Biblioteca Nouă” a apărut
Nrul 43-45: „Din Istoria Banatului Se-
verin, partea III de P. Drăgălina. Caran-
șebes. Se poate procura la Tipografia,
Diecesană, prețul 1 cor. 12 fileri.

— „Luceafărul” revistă literară. Apare
în Budapesta, str. Vörösmarti 60-a Anul
II. Nr. 24 din 10 Decembrie n. 1903, are
următorul sumar: O Goga: Expoziția de
pictură a d-lui Octavian Smigelschi. — E.
Vlad: O Sărbătoare (poezie). — V.
Noroc: Despărțire (poezie). Iosif Popovici:
Tabla dela Lugoș. — N. Otavă: Singur
(poezie). — Sirius: Confetti (urmare). —
Z. Birsan: Căntece. — L. Dauș: Veneția
(Traducere din Platen). — Cronica. —
Posta Redacției. — Avis — Ilustrațiuni:
Portretul pictorului Octavian Smigelschi.
— Planul cupolei, iconostasului și mănă-
stirii din Blaj, de O. Smigelschi.

— „Sămănătorul”, revistă literară săp-
tămănală. Apare în București, Str. Regală
Nr. 6. Anul II Nr. 40 din 7 Decembrie v.
1903, are următorul sumar: N. Iorga:
Comemorarea aniversării Dobrogei. — Ioan
Sarıcă: Doine. — V. Cioflec: Radu D.
Rosetti: Printre Picături (recenzie). —
Dimitrie D: Anghel: Prevestire (poezie).
— N. Iorga: „Cultura română”. — X Expo-
ziții de pictură. — Mihaiu: Cântec vechiu.
— Red: Note. — Avis. —

— „Moda Nouă”. Nr. 12. Cuprinde ur-
mătorul sumar: Cronica Modet, în miezul
noptei (nuvelă), Fericire (sonet), Mărturi-
sirea (nuvelă) Dacă așa și că ești singurică
(poezie), Tristeță (poezie) Buna purtare în
societate, Pressa de di. colo și „Moda

Nouă”, Logodne princiare în perspectivă,
Pentru pomul de Crăciun (sfaturi), Mică
glume, Cugetări, Buduarul femeilor, Sfa-
turi de bucătărie, Hirtia electrisată (expe-
riența distractivă), Săptămâna, Ancheta
„Modet Nouă”, Posta Redacției, Jocuri și
șarade etc., etc Tipar gratuit: Matineu
Hélâne. Prețul 20 banî.

— Poșta, telegraful, telefonul. Noțiuni
generale despre instituțiile postale (Nrul 7
al „Bibliotecii populare Asociațiunei”) de
Gavr. Todică. Sibiu 1903. Se poate co-
manda la tipografia archidieceșană din Sibiu,
Prețul 20 banî.

— „Visuri trecute” e titlul unui elegant
volum de schițe și nuvele datorite prof. *Alex-
andru Ciura*. Tipografia archidieceșană Bla-
jului s'a întrecut pe sine prin ireproșabila
executare tehnică. Sunt 13 bucăți de po-
vestiri scurte. Iată titlul lor: Efemeride,
drept prefață urmează; O rugăciune, Leage,
Ingerul, Noograf, Leana. Ideal. Acasă, etc.
Frumosul volum se poate procura de la Ti-
pografia archidieceșană din Blaj pentru pre-
țul de 1 coroană.

LA ROMA

NEAPOLI. — POMPEI. — CAPRI. — FLORENȚA.
VENEȚIA. — LIDO. — LONDRA. — PARIS. —

SCHIȚE ȘI IMPRESII

DE

RUSSU ȘIRIANU.

Se află de vânzare la Administrația
„Tribunei Poporului”, Arad. Volumul
de 268 pagini, costă 2 cor., plus 10 fil.
porto postal.

NUVELE

DE

Ioanito Zoia.

Trei nuvele d'o rară frumusețe.

Prețul 40 banî + 6 fil. porto.

De vânzare la adm. foii noastre.

Povestiri și Schițe

de

S. Secula.

Prețul 1 coroană + 6 fil. porto.

De vânzare la administrația foii noastre.

ULTIME ȘTIRI.

Clotura. Budapesta, 28 Dec. În
cercuri bine informate se asigură, că
nainte de a disolva actualul parlament
ceea-ce s'ar face pela sfârșitul lui Fe-
bruarie, contele *Tisza* va revisui regu-
lamentul Dietei. Ș'anume așa fel, ca
în unele chestii să nu se poată lungi
vorba la infinit, ci să se pună un ter-
men în care respectivul proiect de lege
(de pildă despre contingentul recrui-
lor) să fie votat. În felul acesta *Tisza*
vrea să pună capăt cel puțin pe viitor
obstrucționismului periculos.

Se mai spune că în fața celor 14
obstrucționiști ugroniști, cari cu nici
un preț nu vor să desarmeze, *Tisza*
s'a hotărât să introducă earăși ședințe
paralele și că în privința asta nego-
ciază cu partidul kossuthist.

Explosie. Reșița, 20 Dec. Eri
seara un șopron în care se prepară
asortimente pentru focuri de artificiu-
a explodat. 8 muncitori au fost omo-
riți, ear 15 au fost cu rane grele scoși
de sub ruine.

Red. respons. Ioan Russu Șirianu.
Editor Aurel Popovici-Barclanu.

Numărul telefonului 219.

MAI POTRIVITE DARURI DE CRACIUN GEBHARDT I. și FIUL

ARAD, Piața Andrassy Nr. 16. sticlărie, porcelan, oglinzi, articole de lux și rame pentru tablouri.

Articole de sticlărie de cristal cele mai moderne, argint de alpaca obiecte pentru folosință și de lux, obiecte de lux porcelan și teracotta, vâșnă, nipperc. Adjustare de biurouri, Lămpi electrice și altele. Tase de Sandwich. Cele mai aacomodate obiecte de donuri după moda franceză, engleză, holandeză. Fiecare poate afla atât cât privește prețul cât și gustul diferite obiecte.

Din incidentul târgului de Crăciun prețuri în deosebi ieftine au următoarele:

Articole de sticle, din sticlă fină 41 buc. 4 fl. 30 cr.
Tacâmuri, din porcelan de Carlsbad 5 fl. 90 cr.
Serv. de tea și cafea, p. 6 pers. de majolică 3 fl. 20 8 fl. 40.
Service pentru licheni dela 80 cr. în sus.
Lampe atârșătoare, dela 3 fl. 40 în sus.
Serviciu de spălat din 6 buc. dela 4 fl. 50 cr. în sus.
Sticlă col., fărfurie pentru compot cu 6 țesf. miel 90 ur.

Cristal . . . . . 80 cr.
Fărfurii tari, albe, fabricate indigene. . . . . — 09 cr.
jumătate tari . . . . . — 07 cr.
Ceașce veritabile de majolică Macca;
Nede colorate . . . . . — 15 cr.
Presate în formă modernă . . . . . — 16 cr.
aurite . . . . . — 10 cr.

Ceașce cafea de și ceaiu:

Presate în formă modernă, colorate . . . . . —
aurite . . . . . —
Ceașce format mai mare . . . . . —
Stelagiu pentru poame, din majolică colorată. —
6 fărfurii la acesta . . . . . —

POFTIȚI A NE PRIVI VITRINELE.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

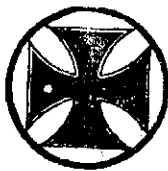
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și inviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amuțeli, juituri de ureche, băzele de inimă, sgârșiri de inimă, astma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceala la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră ischias, udului în pat, influența, insomnia, epilepsia, circula-

ția neregulată a sângelui și contra multor altor boale, ceri la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Inșușirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele aflătoare, eară pe de altă parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurării, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile cu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria s' a fost oficios oprit fiind netolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebită putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și răspândit.

Chiar și ieftinătatea extraordinară a crucii mele electro-magnetice o recomandă cu înțepire.

Prețul aparatului mare e Cor. 6.
folosibil la morburii învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copii și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și espedare pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapesta, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.

În atențiunea damelor.

Care dorește să-și procure cu prețuri colosale de reduse materie bună de vestimente, barcheturi, pănzeturi de spălat și ceasfuri de iarnă să nu intrelase a visita magazinul ocașional al lui

Hoffmann Sándor

unde resturi se pot căpăta în prețuri aproape de jumătate, iar alte haine de iarnă în prețuri foarte favorabile.

HOFFMANN SÁNDOR, în colțul pieții Libertății,
Edificiul Teatrului.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 10.

54 6-10

Imprumuturi de bani pe amortisare

mijlocesc pe lângă condițiile cele mai avantajoase, pe moșii și case în orașe cu 4,3, 4,5 și 5% și amortisare de

20, 25, 30, 50 de ani,

adeacă în camătă e socotită atât camătă cât și amortisarea din capital.

Principiul meu e îndeștulirea M. On. public, care vrea să facă imprumuturi ipototecare.

Imprumuturile se plătesc în bani gata, scrisorile ipototecare și plătesc cu valoarea lor nominală. Spese prealabile nu sunt, tacșele mi le socotesc ulterior.

Pentru deslușiri mai detaiate a se adresa la

HERZOG SÁNDOR

Arad, strada Weitzer-János Nr. 15, ușa 7.

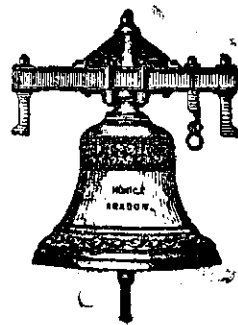
Frideric Hönig

Turnătorie de clopote și metal, fabrică de pompe, arangeată pe motor de vapor.

Arad, strada Rákoczi Nr. 11-28.

S'a fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de platire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față cu ori-ce alte clopote, la turnarea unui și aceuiași clopot tare și cu sunet adânc, — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului.

Recomandă tot-odată clopote de fer ce se pot învîrți și postamentele de fer, prin a căror întrebuițare clopotele se pot scuti de crepăt și chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără-ca să se elatine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o supra-solvire nelsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimit gratis.

7 8-25